

Naše výprava do Malopolska

Martin Trojan

V pondělí 26. září 2022 jsme s oběma třídami maturitního ročníku vyrazili na třídenní exkurzi do Polska. Od budovy gymnázia jsme odjžděli v brzkých ranních hodinách a po bezproblémové jízdě jsme po poledni dorazili do královského města Krakov.

Společně s průvodcem našeho zájezdu jsme se vydali na vrch Wawel na prohlídku královského hradu, který je zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO. Jedná se o nejstarší rezidenci polských panovníků a dnes nejnavštěvovanější památku v Polsku. Na nádvoří hradu se nachází katedrální bazilika svatého Stanislava a svatého Václava, kterou jsme s využitím audioprůvodce prošli od podzemní krypty až po věž katedrály. Toto místo je pro Poláky národním symbolem. Je to místo korunovace polských králů i místo jejich posledního odpočinku a jsou zde uloženy také ostatky polských národních hrdinů. Je zde pochován např. polský prezident Lech Kaczyński, který zahynul před několika lety při letecké tragédii u Smolenska.

Po prohlídce katedrály a hradu jsme se vydali uličkami historického centra Krakova na hlavní náměstí – Krakovský rynek. Je to jedno z největších náměstí v Evropě, kterému v jeho středu dominuje historická tržnice, tzv. Sukiennice. Zde jsme zakoupili první suvenýry a dárky ze své výpravy – jantarové šperky, výrobky ze dřeva, sůl z nedalekých dolů apod.

K večeru jsme dorazili na ubytování – do hostelu SSM Grochowa. Ve skromných, ale čistých pokojích jsme si pohlédli postele a vyrazili na průzkum okolí. Nedaleké jezero Bagry Wielkie se nám ukryvalo již ve tmě, o nic lepší to však nebylo ani druhý den ráno, kdy ho pro změnu halila mlha.

Posnídali jsme v nedaleké taverně Horn a vyrazili do města Wieliczka (dnes téměř předměstí Krakova), pod níž se nachází solný důl, další významná památka Polska zapsaná v seznamu UNESCO. Po rozdělení na dvě skupiny (jedna měla prohlídku v anglickém jazyce, druhá v českém) jsme po nekonečných schodech sestoupili do hlubin dolu. Nejnižší chodby se nacházejí v hloubce 327 metrů a jejich celková délka činí 300 km. My jsme absolvovali pouze 3,5 km, během nichž jsme spatřili klenuté síně, podzemní jezera a především obří podzemní kapli sv. Kingy, ve které probíhají bohoslužby, svatby a další církevní obřady. Naučili jsme se také hornický pozdrav *Szczęść Boże* a po několika hodinách prohlídky jsme dorazili k pravému hornickému výtahu. Namačkali jsme se do něj po 16 lidech, umístěných do dvou pater výtahu. K velkému štěstí pojišťovny, která všechny účastníky zájezdu pojišťovala, se s námi tažné lano neutrhlo a my šťastně, byť jako sardinky v konzervě, vyfárali na zemský povrch.

Cestou z Wieliczky jsme navštívili krakovskou židovskou čtvrť Kazimierz, v níž se kromě několika synagog, dnes již většinou proměněných v muzea, nachází mnoho restaurací a hospůdek, které mají výjimečnou atmosféru. Téměř na každém rohu se zde dá zakoupit místní vyhlášená specialita – *zapienkanka*. Jedná se dlouhou (až velmi dlouhou) bagetu, na níž je zapečen sýr, houby a další ingredience. Je to pokrm velmi drobivý, proto nás nedočkavě vyhlíželi nejenom prodavači těchto pochutin, ale i početné hejno obšlapujících holubů.

Třetí den ráno, po snídani v taverně Horn, jsme konečně spatřili přilehlé jezero v celé kráse a mohli tak ubikaci definitivně opustit. Čekal nás přejezd k další památce UNESCO – Kalwarii Zebrzydowske. Jedná se o komplex církevních staveb a významné poutní místo Polska. V místní katedrále probíhala právě mše obětovaná za českého patrona svatého Václava.

Po prohlídce areálu jsme přešli k poslednímu cíli našeho putování Polskem, který se nacházel u města Oświęcim. Za druhé světové války zde nacistické Německo vybuodovalo továrnu na smrt – koncentrační tábor Auschwitz. Po celou dobu války byli sem, a především do většího tábora za městem – Březinky (německy Birkenau), sváženi lidé z celé okupované Evropy a po svém příjezdu masově vražděni v plynových komorách. Podle odhadů historiků jen na tomto místě zahynulo přes 1 milion lidí. Celkově si holokaust, hebrejsky „šoa“, vyžádal životy více než 6 milionů mužů, žen a dětí. Během 3,5 hodinové prohlídky jsme ve dvou skupinách prošli s místními průvodci částí obou táborů a poznali, že latinské přísloví „Homo homini lupus“ zde nabralo hrůzné a do detailů propracované podoby. Ač byla tato exkurze pro nás emotivně velmi náročná, jsme si vědomi, že je velmi důležité si tyto skutečnosti, staré „pouze“ několik desítek let, připomínat, a to zvláště v dnešní době. Jak řekl britský filozof Edmund Burke: „Má-li zlo triumfovat, potřebuje jedině – aby slušní lidé nedělali nic.“

S počínajícím večerem jsme nastoupili do autobusu, cestou v Ostravě vysadili našeho pana průvodce, v Olomouci dali vydělat „mekáči“ a kolem půl jedenácté večer jsme, unaveni, ale plní dojmů, dorazili zpět do Velkého Meziříčí.

Obrázek 1: Krakov – Wawel

Obrázek 2: Krakov – hlavní náměstí

Obrázek 3: solné doly Wieliczka

Obrázek 4: Wieliczka – kaple sv. Kingy

Obrázek 5: solné doly Wieliczka

Obrázek 6: Kalwaria Zebrzydowska

Obrázek 7: KL Auschwitz

Obrázek 8: KL Auschwitz Birkenau